

Interpelace

Poslankyně Mgr. Jany Černochové

ve věci: nasazení příslušníků 601. skupiny speciálních sil ke sledování

na

***Lubomíra Metnara
ministra obrany ČR***

Datum: 13. prosince 2018

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Vážený pan
Mgr. Lubomír Metnar
ministr obrany ČR

prostřednictvím předsedy Poslanecké sněmovny PČR

V Praze dne 13. prosince 2018

Vážený pane ministře,

s velkým znepokojením jsem si přečetla v Ekonomickém deníku článek s titulkem „Šlachtovi celníci použili ke sledování vojenské specialisty z Prostějova. Někdo porušil zákon“. V textu se uvádí, že Celní správa použila v červnu 2018 ke sledování několika osob podezřelých z organizování a řízení trestné činnosti příslušníky 601. skupiny speciálních sil z Prostějova.

Tato akce byla údajně maskována jako cvičení, přičemž ovšem byli vojáci nasazeni ve skutečné akci. Podle zmíněného článku bylo uvedeno v žádosti Celní správy: „Cílem sledování zájmových osob a objektu je zjistit informace, které povedou k ustanovení osob, jenž se na trestné činnosti ve formě organizátorství podílí, či přímo trestnou činnost řídí.“ Tato žádost se nakonec podle všeho „přetavila“ v cvičení, aby se „vyhovělo“ právnímu řádu České republiky, což je i tak podle mého názoru nedostačující a na hraně zákonnosti.

Má první otázka tedy zní, zda Celní správa skutečně požádala o součinnost nějakou složku Armády ČR při sledování osob podezřelých z páčání trestné činnosti a zda bylo této žádosti vyhověno a jakou formou?

Příslušníci 601. skupiny speciálních sil jsou již několik let součástí Armády České republiky, jinými slovy jsou příslušníci ozbrojených sil, takže je na rozdíl od minulosti, kdy spadali pod Vojenské zpravodajství, není možné využívat k činnostem dle trestního řádu. Navíc i kdyby byli příslušníci 601. skupiny speciálních sil i nadále pod Vojenským zpravodajstvím, podle trestního řádu jsou pověřené orgány Vojenského zpravodajství policejním orgánem výhradně v řízení o trestných činech svých příslušníků, tedy Vojenského

zpravodajství.

Mou druhou otázkou tedy je, zda byli příslušníci 601. skupiny speciálních sil využiti (i pod záminkou cvičení) ke sledování civilních osob, v jakých dnech, s jakým výsledkem (předání zpráv, jakých atd. atp.)? Prosim také o sdělení, zda máte povědomí, jak byly informace získané při „cvičení“ využity Celní správou, zda jsou součástí vyšetřovacího spisu a tak dále. Jde mi o to, jakou má Ministerstvo obrany povědomost o tom, co se s informacemi stalo a jak jsou využívány a zda si uvědomuje, že takto získané informace a důkazy mohou být při nesplnění řady podmínek v trestním řízení nepřijatelné, jelikož k jejich získání došlo způsobem nepřipouštějící trestní řád. Dále by mě zajímalo, kdo povolil nasazení operativně pátracích prostředků, mezi které patří právě sledování osob a věcí? Na jakém právním základě?

Zákon 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, který se vztahuje i na Armádu ČR umožňuje v Hlavě II., § 14 odstavci 1b) povolání vojáků „k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou.“ V § 22 zákona 273/2008 Sb. o policii České republiky je toto povolání upraveno mimo jiné tak, že musí být splněna podmínka „nedostatečnosti prostředků Policie ČR“ a zároveň toto povolání musí být provedeno nařízením Vlády ČR. Pokud byli nasazeni příslušníci Armády ČR, znamená to, že existuje vládní nařízení, které povolalo Armádu ČR na pomoc Policii ČR? Pokud ano, žádám o jeho zaslání.

Zřejmě se shodneme na tom, že zákonné pojistky pro nasazování ozbrojených sil ČR na území České republiky a proti občanům České republiky jsou zcela správné. Vojáci mají být v době míru nasazováni na vlastním území minimálně a skutečně ve výjimečných případech, kdy nejsou k dispozici v dostatečném množství příslušníci a prostředky bezpečnostních sborů. V zákoně 219/1999 Sb. jsem ovšem nenalezla nic o povolávání vojáků ozbrojených sil ČR k plnění úkolů Celní správy. Má další otázka je, na základě, jakého zákona, či jiného institutu žádala Celní správa o využití vojáků ozbrojených sil ke sledování civilních osob?

Vzhledem k zákonným překážkám, které jasně omezují povolávání vojáků k plnění úkolů policie bych očekávala, že toto bude aplikováno obdobně i na využití vojáků ve prospěch například Celní správy, vystupující v trestním řízení jako policejní orgán dle

trestního řádu. V případě Policie ČR musí nasazení schválit vláda a musejí být nedostatečné prostředky policie. Navíc je silně diskutabilní aplikace ustanovení uvedeného v § 4 odst. 5 písm. c) a d) zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, které upravuje věcnou působnost Celní správy, kdy Generální ředitelství cel v rámci spolupráce s orgány veřejné moci zejména technicky zabezpečuje použití zpravodajské a zabezpečovací techniky nebo sledování osob a věcí, pokud příslušný orgán veřejné moci doloží, že použití je povoleno podle jiného právního předpisu a při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami a bezpečnostními sbory. Spolupráci ozbrojených sil s Celní správou při zajištění sledování osob a věcí pokládám v tomto případě přinejmenším za výklad velmi extenzivní až kreativní.

Mou další otázkou proto je, zda Celní správa ve své žádosti uvedla, z jakého důvodu žádá o vojáky AČR, zda ji byla například zamítnuta součinnost Policí ČR, která má být mj. primární silou využívanou k ochraně bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a plnění úkolů podle trestního řádu a dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony?

Zmiňovaný zákon 219/1999 Sb. v Hlavě I., § 29 uvádí: „Výcvik vojáků se uskutečňuje ve vojenských objektech, vojenských újezdech, vojenských útvarech, vojenských zařízeních a ve vojenských školách. Mimo tyto prostory se může výcvik konat pouze ve výjimečných případech.“ Pokud byla skutečně akce s Celní správou uvedena jako cvičení, jak konkrétně bylo zdůvodněno, že jde o „výjimečný případ“?

Předpokládám, že takovéto cvičení simulující sledování civilních osob vojáky v civilním prostředí ve spolupráci s jinou složkou státní správy vyžaduje určitý čas na zplánování a přípravu. Kdy bylo toto cvičení zařazeno do plánu cvičení na rok 2018? Bylo toto „cvičení“ zařazeno dodatečně a jaké výstupy jsou z něj k dispozici pro další činnost Armády ČR? Nechal jste toto „cvičení“ a jeho povolení prověřit? Pokud ano, s jakými výsledky?

Děkuji za Vaši odpověď ve lhůtě stanovené Jednacím řádem PS PČR.

S pozdravem

Mgr. Jana Černochová